

Sygn. akt III CNP 29/10

## **POSTANOWIENIE**

Dnia 17 września 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Tadeusza T. i Anny N.  
przeciwko M. E. O. sp. z o.o. w K.  
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 września 2010 r.,  
na skutek skargi strony pozwanej  
o stwierdzenie niezgodności z prawem  
prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego  
z dnia 21 kwietnia 2008 r.,

**odrzuca skargę.**

## Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w sprawie z powództwa Tadeusza T., Anny N. przeciwko M. E. O. Sp. z o. o. z siedzibą w G., wyrokiem zaocznym z 19 czerwca 2007 r., I C 1314/07, w pkt I uznał za bezskuteczną, w stosunku do powodów, umowę sprzedaży nieruchomości położonej w G., stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 820/04, o powierzchni 14.743 m<sup>2</sup>, mającej urządzoną w Sądzie Rejonowym księgę wieczystą Kw nr [...] – zawartą w dniu 10 lutego 2005 r., przed Notariuszem Waldemarem W., za numerem repertorium [...], w celu zaspokojenia służącej powodom – solidarnie – wierzytelności do kwoty 149.194,06 zł. wraz z ustawowymi odsetkami skapitalizowanymi na dzień 15 maja 2007 r., a stanowiącymi kwotę 62.473,78 zł., w pkt II zasądził od pozwanej na rzecz powodów – solidarnie – kwotę 11.077,00 zł., tytułem kosztów procesu.

Pozwany M. E. O. Sp. z o.o. w K. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego powyższym wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w K., którą tenże Sąd postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2008 r. odrzucił, wskazując w uzasadnieniu, że powołana przez pozwanego przyczyna wznowienia nie zachodzi. Pozwany wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem w/w postanowienia zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść orzeczenia:

- art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 401 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 38 k.c. w zw. z art. 202 § 4 i 5 k.s.h. w zw. z art. 746 k.c. przez pominięcie rezygnacji jednoosobowego zarządu pozwanej z dniem 29 lipca 2005 r. i brak organu wykonawczego pozwanej w okresie od 29 lipca 2005 r. do 4 lipca 2007 r.;

- art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 401 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w zw. z art. 234 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. przez pominięcie okoliczności, że pozwany obalił domniemania prawne wynikające z przepisu art. 17 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, czego dowodem są znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzające istnienie ustawowej podstawy wznowienia postępowania, przewidzianej w art. 401 pkt 2 k.p.c.

Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody skarżący wskazał, że przez wydanie zaskarżonego postanowienia niemożliwym stało się merytoryczne zweryfikowanie postępowania zakończonego wyrokiem zaocznym z dnia 19 czerwca 2007 r. wydanym przez Sąd Okręgowy w K. w sprawie I C 1314/07 o uznanie za bezskuteczną wobec powodów umowy sprzedaży nieruchomości położonej w G. Wskutek tego postanowienia w/w wyrok pozostał skutecznym i w dalszym ciągu obowiązującym strony postępowania, a powodowie w dalszym ciągu uprawnieni są do prowadzenia z majątku pozwanego egzekucji należności przysługujących im w stosunku do osoby, od której pozwany nabył nieruchomość. Na chwilę obecną są oni ujawnieni w księdze wieczystej nr KW [...] prowadzonej dla tej nieruchomości zarówno jako wierzyciele hipoteczni (w dziale IV księgi wieczystej), jak i prowadzący egzekucję z kosztów sądowych (w dziale III księgi wieczystej). Faktycznie też prowadzą oni aktualnie przeciwko pozwanej egzekucję kosztów postępowania sądowego oraz egzekucyjnego orzeczonych wyrokiem zaocznym w oparciu o tytuł egzekucyjny w sprawie I C 1314/07. Zdaniem skarżącego przedmiotowa nieruchomość utraciła na wartości rynkowej dokładnie kwotę objętą ujawnionym wpisem należności egzekwowanej przymusowo 14.016,45 zł, tj. sumy kwot w zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z dnia 18 stycznia 2008 r., pomijając fakt kwoty zabezpieczonej hipoteką przymusową zwykłą na nieruchomości w G. na rzecz powodów w kwocie 211.667,81 zł. Ostatecznie skarżący wskazał, że wyrządzona szkoda majątkowa w majątku pozwanej przez obniżenie wartości rynkowej przedmiotowej nieruchomości na dzień wniesienia skargi wynosi dokładnie 14.016,45 zł, to jest tyle ile ujawniono w księdze wieczystej na skutek zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości. Wskutek odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zakończonego wadliwym wyrokiem zaocznym pozwanej wyrządzona została konkretna i oznaczona szkoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawodawca na wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nałożył obowiązek uprawdopodobnienia, że wydanie zaskarżonego orzeczenia spowodowało wyrządzenie szkody (art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 4

k.p.c.). Należy jednak zważyć, że uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody poza tym, że stanowi element konstrukcyjny przedmiotowej skargi, którego brak jest nienaprawialny i skutkuje jej odrzuceniem *a limine* przez Sąd Najwyższy (art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.), pełni również funkcję przesłanki jej dopuszczalności. Artykuł 424<sup>1</sup> § 1 i 2 k.p.c. stanowi bowiem, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, a wyjątkowo od prawomocnego orzeczenia sądu pierwszej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda. Zatem jeżeli stronie nie została wyrządzona szkoda przedmiotowa skarga nie przysługuje.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, (OSNC 2006, Nr 7-8, poz. 141) trafnie wskazał, że uprawdopodobnienie może być rozpatrywane w dwóch aspektach, tj. w aspekcie celu, którym jest wyrobienie przekonania organu decyzyjnego o istnieniu takiego stanu, oraz w aspekcie środków usprawiedliwiających to przekonanie. Sąd Najwyższy w powołanym orzeczeniu wyjaśnił następnie, że ustawa nie ogranicza skarżącego w doborze środków, ale ze względu na to, że ich weryfikacja w tej fazie postępowania nie jest oparta na postępowaniu dowodowym, skarżący może poprzestać na przytoczeniu twierdzeń odwołujących się do skonkretyzowanych okoliczności, które wydają się prawdziwe, gdyż znajdują potwierdzenie w materiałach dołączonych do skargi lub znajdujących się w sprawie zakończonej i przekonują o istnieniu faktów prowadzących do wniosku o powstaniu wskutek wydania orzeczenia uszczerbku majątkowego. Istotne znaczenie ma również konstatacja, że uprawdopodobnienie nie jest poddane ścisłym regułom dowodzenia, natomiast musi zachować walor wiarygodności w świetle reguł logiki i doświadczenia życiowego oraz, że konieczne jest wskazanie czasu wyrządzenia szkody, jej postaci oraz związku przyczynowego między wystąpieniem uszczerbku a wydaniem orzeczenia. Należy podkreślić, że chodzi w tym wypadku o normalny, adekwatny związek przyczynowy unormowany w art. 361 § 1 k.c., zaś brak takiego związku przyczynowego wyklucza stwierdzenie, że szkoda została stronie wyrządzona przez wydanie orzeczenia, co czyni skargę niedopuszczalną (zob. postanowienie SN z 27 kwietnia 2007 r., I CNP 20/07, (nie publ.).

We wniesionej skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 21 kwietnia 2008 r., I C 3007/07, skarżący wprawdzie zawarł wywód mający na celu uprawdopodobnienie faktu wyrządzenia szkody przez wydanie orzeczenia, nie mniej jednak z uzasadnienia tego fragmentu skargi jednoznacznie wynika, że powstanie szkody wiąże on w istocie z faktem wydania innego orzeczenia niż to, które zostało zaskarżone niniejszą skargą, tj. z wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w K. z 19 czerwca 2007 r., I C 1314/07, w przedmiocie uznania czynności prawnej za bezskuteczną. To ostatnie orzeczenie miało charakter merytoryczny i wywołało określone, negatywne skutki w sferze praw i obowiązków skarżącego. Na podstawie tego orzeczenia, któremu Sąd Okręgowy w dniu 29 sierpnia 2007 r. nadał klauzulę wykonalności, zostało wszczęte przeciwko skarżącemu postępowanie egzekucyjne celem wyegzekwowania należności opiewającej na kwotę 14.016,45 zł., zaś w dniu 16 stycznia 2008 r. dokonano wpisu ostrzeżenia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, w dziale III księgi wieczystej Kw nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla nieruchomości będącej własnością skarżącego, z którym to faktem skarżący wiąże powstanie szkody. Z kolei zaskarżone postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania ma charakter wyłącznie formalny, procesowy i nie pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z tak rozumianą przez skarżącego szkodą. Z punktu widzenia aktualnej sytuacji prawnej skarżącego, która została ukształtowana przez niekorzystny dla niego wyrok Sądu Okręgowego z dnia 19 czerwca 2007 r., orzeczenie to niczego nie zmieniło. Zważyć bowiem należy, że w wypadku gdyby skarżący nie wniósł skargi o wznowienie, a Sąd Okręgowy skargi tej by nie odrzucił, to w świetle twierdzeń skarżącego szkoda i tak by powstała. Rację ma natomiast skarżący, że przez wydanie zaskarżonego postanowienia niemożliwym stało się merytoryczne zweryfikowanie postępowania zakończonego wyrokiem zaocznym z 19 czerwca 2007 r. Niemożliwość ta nie może być jednak utożsamiana z faktem powstania szkody, którą skarżący wyraźnie wiąże z wszczęciem przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego i dokonaniem wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej. Należy zatem podkreślić, że postanowienie sądu odrzucające skargę o wznowienie postępowania może być przedmiotem skargi o

stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia tylko wtedy, gdy szkoda została wyrządzona przez wydanie tego orzeczenia, nie zaś przez wydanie orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania. Ewentualna szkoda wyrządzona wydaniem orzeczenia objętego skargą leży poza normalnym związkiem przyczynowym z wydaniem postanowienia o odrzuceniu skargi (zob. np. postanowienie SN z 27 stycznia 2006 r., III CNP 18/05, (OSNC 2006, nr 7-8, poz. 139); postanowienie SN z 27 kwietnia 2007 r., I CNP 20/07, (nie publ.); postanowienie SN z 27 lipca 2007 r., I BU 6/07, (OSNP 2008, nr 17-18, poz. 271); postanowienie SN z 27 lutego 2008 r., II BP 57/07, (nie publ.); postanowienie SN z 6 marca 2008 r., II BU 45/07, (nie publ)).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 424<sup>8</sup> § 1 w zw. z art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 4 i art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.